BASTERIA 40: 146-148, 1976

Standbeeld voor Dr. Job Baster (1711-1775) te Zierikzee onthuld

W.S.S. VAN BENTHEM JUTTING

Op vrijdag 13 augustus 1976 werd te Zierikzee onthuld een beeld (fig. 1) van de Zierikzeese medicus Dr. Job Baster, de peetvader van ons tijdschrift Basteria, dat in dit jaar zijn 40-jarig bestaan herdenkt.

Daar er geen portret van Baster bekend is, was de Zierikzeese kunstenaar Ad Braat bij het ontwerpen van het ca. 90 cm hoge bronzen beeld aangewezen op een personifiëring van Baster zoals deze zich aan hem in brieven en publicaties voordeed. In zijn vormgeving heeft hij getracht uit te beelden hoe Baster in de Zierikzeese gemeenschap een eenzame figuur was, die buiten de kring der regenten en kooplieden stond en — als enige in die stad — naast zijn medische praktijk zijn dagen besteedde aan onderzoek, wetenschappelijke lectuur en correspondentie.

Het in opdracht van de gemeente Zierikzee vervaardigde beeld stelt Baster voor in 18de-eeuws kostuum, met op de uitgestrekte rechterhand een goudvis, een diersoort die hij in Nederland heeft geïntroduceerd. Aan zijn voeten steken nog twee goudvissen hun koppen uit het water, en achter de figuur zijn wat lage planten te zien. Op het voetstuk is het volgende randschrift te lezen: "Job Baster 1711-1775 vermaard geleerde in de biologie en geneesheer te Zierikzee. Hier lag zijn Zonnehof met kweekvijvers". Het geheel is geplaatst in een klein gedeelte van Baster's voormalige grote tuin "Het Zonnehof", waar hij vruchten, groenten,

Fig. 1. Standbeeld van Dr. Job Baster te Zierikzee. Foto Jan Krakeel.

bloemen, en geneeskrachtige kruiden kweekte, en die aansloot bij zijn woonhuis, thans Havenpark 35, te Zierikzee.

Het bescheiden parkje waarin het beeld is geplaatst, werd door de

stadsplantsoenendienst van Zierikzee (hoofd dhr. J.J. Doeswijk) in het voorjaar van 1976 ingericht als kruidentuin met verscheidene planten, wier geneeskrachtige eigenschappen in de 18de eeuw bekend waren; deze planten zijn hier met duidelijke naambordjes aangeduid.

Na een inleiding door burgemeester Th. H. de Meester geschiedde de onthulling door de beeldhouwer Ad Braat samen met dokter C.M. van Hoorn, rustend huisarts, welke laatste jarenlang in Baster's huis woonde, en die in 1967 met schrijfster dezes een studie over Baster's leven en werk publiceerde. Na de onthulling in de kruidentuin werden de genodigden ontvangen in het stadhuis van Zierikzee, waar dokter Van Hoorn een voordracht hield over de betekenis van Baster als arts en als onderzoeker in de 18de eeuw, een onderzoeker die baanbrekend werk voor de hedendaagse wetenschap verrichtte. Een groot aantal van Baster's publicaties, o.a. zijn bekende "Natuurkundige Uitspanningen", was tevens ter bezichtiging aanwezig.

SUMMARY

Inauguration of a statute for Dr. Job Baster at Zierikzee (The Netherlands)

On August 13, 1976, a bronze statue of Dr. Job Baster (1711-1775) has been unveiled in the town of Zierikzee. Apart from his occupation as a general practitioner he devoted much of his time to scientific research on medical, zoological and botanical matters; the results were published in various journals and in the two volumes entitled "Natuurkundige Uitspanningen", 1759-1765 (Latin edition: "Opuscula subsesiva", 1759-1765). The statue by the sculptor Ad Braat represents Baster in 18th century costume with, on the outstretched right hand, a goldfish, a species which was introduced by Baster in the Netherlands. At his feet two more goldfishes peep out of the water, and behind the figure there are some small plants.

Baster is also the godfather of "Basteria", the scientific journal of the Netherlands Malacological Society, in this year completing its 40th volume.